

ה י ס ט ו ר י ה

3 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שלוש שעות וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שמונה נושאים.
עליך לבחור בשלושה נושאים (לכל נושא – $33\frac{1}{3}$ נקודות; סה"כ – 100 נקודות).
בכל נושא שני פרקים, ועליך לענות על שתי שאלות:
שאלה אחת מהפרק הראשון	–	20 נקודות
שאלה אחת מהפרק השני	–	$13\frac{1}{3}$ נקודות
סה"כ לנושא	–	$33\frac{1}{3}$ נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

ה ש א ל ו ת

בשאלון זה שמונה נושאים (1-8). בחר בשלושת הנושאים שלמדת, וענה על שש שאלות סך הכול, לפי ההוראות.

נושא 1 – הפעילות הציונית בארצות האסלאם בימי מלחמת העולם השנייה

אם בחרת בנושא זה, ענה על שתי שאלות:
על אחת מהשאלות 1-2 (פרק ראשון) ועל אחת מהשאלות 3-4 (פרק שני).

פרק ראשון

ענה על אחת מהשאלות 1-2. (20 נקודות)

1. השליחים מארץ-ישראל ויהודי עירק – תדמיות הדדיות.
  - א. הסבר כיצד נתפסו השליחים מארץ-ישראל בעיני קבוצות שונות של יהודי עירק. (9 נקודות)
  - ב. כיצד נתפסו יהודי עירק בעיני השליחים מארץ-ישראל? הסבר את הגורמים לתפיסה זו. (11 נקודות)

2. עמדת ההנהגה הציונית בשאלת עליית יהודים מארצות האסלאם בזמן מלחמת העולם השנייה חל שינוי בעמדת ההנהגה הציונית כלפי עליית יהודים מארצות האסלאם.
  - א. מה היה השינוי, ומה היו הגורמים לשינוי זה? (11 נקודות)
  - ב. הצג את הפעולות והתכניות של ההנהגה הציונית, המבטאות את השינוי שחל בעמדתה. (9 נקודות)

פרק שני

ענה על אחת מהשאלות 3-4. ($13\frac{1}{3}$ נקודות)

3. תאר את פעולות הסיוע של החיילים הארצישראלים ליהודי לוב בשנים 1943-1945.
4. בשנת 1945 יזמו פעילי המוסד לעלייה ב' מבצע להעלאת ילדים ונוער מסוריה – "עליית האלף".
הסבר את המניעים של מארגני עלייה זו, והצג את העמדה של הורי הילדים.

נושא 2 – העליות הגדולות מארצות האסלאם בשנים 1948-1967

אם בחרת בנושא זה, ענה על שתי שאלות:
על אחת מהשאלות 5-6 (פרק ראשון) ועל אחת מהשאלות 7-8 (פרק שני).

פרק ראשון

ענה על אחת מהשאלות 5-6. (20 נקודות)

5. העלייה החשאית ממרוקו בשנים 1956-1961

א. תאר את מאפייני העלייה החשאית ממרוקו בשנים 1956-1961.

בתשובתך כתוב על:

- דרך גיוס המועמדים לעלייה.
- נתיבי ההברחה ודרכי ביצועה.
- המניעים של צרפת או ספרד או בריטניה לסייע לעלייה זו.

(13 נקודות)

ב. הצג את התגובות על אסון טביעת האנייה "אגוז" (10 בינואר 1961),

והסבר כיצד תגובות אלה השפיעו על יהודי מרוקו. (7 נקודות)

6. עליית יהודים מסוריה ומלבנון בשנים 1950-1967

א. הסבר את הגורמים לעליית יהודים מסוריה ומלבנון בשנות ה-50, ואת הקשיים

שהכבידו על עלייה זו. (11 נקודות)

ב. הצג את מאפייני העלייה מסוריה ומלבנון בשנות ה-60.

בתשובתך כתוב על:

- נתיבי העלייה.
- הגורמים שהשתתפו בארגון העלייה ודרכי פעולתם.

(9 נקודות)

פרק שני

ענה על אחת מהשאלות 7-8. ($13\frac{1}{3}$ נקודות)

7. הסבר את הגורמים לתפנית בעליית יהודים מעירק (ב-1950) – מעלייה חלקית

לעלייה כוללת.

8. תאר את ההכנות לקראת העלאתם של יהודי לוב לארץ-ישראל בשנים 1949-1952,

והצג את הדרכים שבהן יצאו היהודים מלוב.

נושא 3 – קהילת יהודי קרקוב בתקופת השואה

אם בחרת בנושא זה, ענה על שתי שאלות:
על אחת מהשאלות 9-10 (פרק ראשון) ועל אחת מהשאלות 11-12 (פרק שני).

פרק ראשון

ענה על אחת מהשאלות 9-10. (20 נקודות)

9. היודנראטים

על היודנראטים אמרו חוקרים: "מעולם... לא היה מוסד דומה שהיה בו צירוף של שלטון מוחלט עם חוסר אוניס מוחלט".
(פי קראי, פנים רבות לגבורה, עמ' 42)
הסבר כיצד מסקנה זו באה לידי ביטוי במאפייני היודנראטים בקרקוב:

- דרך הקמת היודנראטים.
- תפקידיהם ופעולותיהם.
- גורל ראשי היודנראטים.

(20 נקודות)

10. "פנים רבות לגבורה"

א. תאר את המאבק להישרדות של הציבור היהודי בגטו קרקוב, בשלושה תחומים: מזון, עבודה, פעילות חינוכית-תרבותית.
הסבר במה מאבק זה מבטא גבורה.
(11 נקודות)

ב. הסבר את חילוקי הדעות בין "החלוץ הלוחם" לבין "איסקרא" בנוגע למטרות הלחימה, והצג פעולת לחימה של אחת מקבוצות אלה. (9 נקודות)

פרק שני

ענה על אחת מהשאלות 11-12. (13 $\frac{1}{3}$ נקודות)

11. תאר שלושה צעדים (בתחומים שונים) שנקטו הנאצים נגד היהודים בקרקוב, עד שהוקם הגטו (מרץ 1941), והסבר מה הם רצו להשיג באמצעות צעדים אלה.

12. הסבר את המניעים האידאולוגיים למדיניות הנאצים כלפי האוכלוסייה הפולנית בקרקוב, והצג שלושה צעדים שהם נקטו למימוש מדיניותם.

נושא 4 – מלחמת העצמאות

אם בחרת בנושא זה, ענה על שתי שאלות:
על אחת מהשאלות 13-14 (פרק ראשון) ועל אחת מהשאלות 15-16 (פרק שני).

פרק ראשון

ענה על אחת מהשאלות 13-14. (20 נקודות)

13. שאלת ירושלים בדיוני האו"ם (1947-1948)

- א. הצג את החלטת האו"ם בשאלת ירושלים שהתקבלה בכ"ט בנובמבר 1947, והסבר מדוע השלים בן-גוריון עם החלטה זו. (14 נקודות)
- ב. הסבר מדוע לא מומשה החלטת האו"ם בשאלת ירושלים. (6 נקודות)

14. מלחמת העצמאות – ארבעת החודשים הראשונים ו"תכנית ד' "

- א. הצג את הקשיים של היישוב היהודי בארץ-ישראל בארבעת החודשים הראשונים של מלחמת העצמאות, בתחומים: הכלכלי, הביטחוני, המדיני. (9 נקודות)
- ב. הצג את מטרותיה של "תכנית ד'", והסבר כיצד ההישגים של תכנית זו הביאו לשינוי במצבו של היישוב היהודי. (11 נקודות)

פרק שני

ענה על אחת מהשאלות 15-16. ($13\frac{1}{3}$ נקודות)

15. הסבר את השינוי שחל בעמדת בן-גוריון בשאלת ירושלים, בארבעת החודשים הראשונים של שנת 1948.

ציין שלוש פעולות שיזם בן-גוריון, המבטאות שינוי זה.

16. במה שונה העמדה העקרונית של מדינת ישראל מהעמדה העקרונית של מדינות ערב,

בנוגע למשמעות של הסכמי שביתת הנשק?

הצג את עיקרי ההסכם שנחתם בין מדינת ישראל ובין אחת מהמדינות:

מצרים, ירדן, סוריה.

נושא 5 – חירות ושוויון בעת החדשה

אם בחרת בנושא זה, ענה על שתי שאלות:
על אחת מהשאלות 17-18 (פרק ראשון) ועל אחת מהשאלות 19-20 (פרק שני).

פרק ראשון

ענה על אחת מהשאלות 17-18. (20 נקודות)

17. חירות ושוויון בתקופת המהפכה הצרפתית

א. הסבר את המשמעות של עקרון החירות ושל עקרון השוויון, על פי ה"צו לביטול הפאודליזם" ועל פי "הכרזת זכויות האדם והאזרח".
(14 נקודות)

ב. הסבר מה הפירוש שנתן רובספייר למושג "חירות". (6 נקודות)

18. הליברליזם במאה ה-19

א. הסבר מה הם יחסי הגומלין הרצויים בין הפרט לשלטון, על פי התפיסה הליברלית.
(11 נקודות)

ב. הסבר את עיקרי משנתו הכלכלית של אדם סמית. (9 נקודות)

פרק שני

ענה על אחת מהשאלות 19-20. (13 $\frac{1}{3}$ נקודות)

19. הצג את דרכי הפעולה ואת ההישגים של האיגודים המקצועיים באנגליה במאה ה-19.

20. הסבר את מאפייני תחושת הניכור של האדם בחברה המערבית המודרנית.

נושא 6 – תולדות ארצות-הברית

אם בחרת בנושא זה, ענה על שתי שאלות:
על אחת מהשאלות 21-22 (פרק ראשון) ועל אחת מהשאלות 23-24 (פרק שני).

פרק ראשון

ענה על אחת מהשאלות 21-22. (20 נקודות)

21. המאבק למען שוויון זכויות לשחורים בארצות-הברית

- א. הצג את החוקים למתן שוויון זכויות לשחורים, שנחקקו בארצות-הברית במאה ה-19 לאחר מלחמת האזרחים. (5 נקודות)
- ב. הסבר שלוש סיבות להתחדשות המאבק למען השחורים בשנות ה-50 וה-60 של המאה ה-20.
הסבר כיצד מאבק זה בא לידי ביטוי בשני תחומים.
(15 נקודות)

22. ההתפתחות הכלכלית של ארצות-הברית בסוף המאה ה-19 ובמאה ה-20

- א. הצג פעולות שיזם הנשיא רוזוולט במסגרת ה"ניו דיל" בשלושה מהתחומים:
בנקאות וכספים, תעשייה, חקלאות, רווחה סוציאלית (פעולה אחת בכל תחום).
הסבר את המטרה של כל אחת מהפעולות שהצגת.
(10 נקודות)
- ב. יש היסטוריונים הסבורים שמדיניות ה"ניו דיל" הייתה חדשנית, ויש הסבורים שהיא הייתה המשך של התפתחויות כלכליות-חברתיות קודמות.
הסבר כל אחת מדעות אלה. (10 נקודות)

פרק שני

ענה על אחת מהשאלות 23-24. ($13\frac{1}{3}$ נקודות)

23. הסבר את הסיבות לאימפריאליזם האמריקני מסוף המאה ה-19 עד מלחמת העולם הראשונה, והצג שתי דוגמאות למדיניות זו.
24. הצג שתי דוגמאות למדיניות החוץ הבדלנית שנקטה ארצות-הברית בין שתי מלחמות העולם, והסבר את העמדות בעד ונגד מדיניות זו.

נושא 7 – יפן המודרנית

אם בחרת בנושא זה, ענה על שתי שאלות:
על אחת מהשאלות 25-26 (פרק ראשון) ועל אחת מהשאלות 27-28 (פרק שני).

פרק ראשון

ענה על אחת מהשאלות 25-26. (20 נקודות)

25. צמיחת יפן המודרנית

א. הצג את השינויים שחלו במעמדו של קיסר יפן בתקופת הרסטורציה ("מייג'י").
מה היו העקרונות שעליהם התבסס המשטר החדש ביפן, על פי
"שבועת חמשת הסעיפים" ו"חמש האזהרות"?
(7 נקודות)

ב. הצג ביטויים להתמערבות ולמודרניזציה ביפן ברבע האחרון של המאה ה-19
בשלושה מהתחומים: צבא, חינוך, תעשייה, דת (שני ביטויים בכל תחום).
(13 נקודות)

26. השגשוג הכלכלי של יפן במחצית השנייה של המאה ה-20

א. הסבר את הגורמים להתפתחות התעשייה היפנית במחצית השנייה של המאה ה-20,
והצג את המאפיינים של שלושה מהענפים המובילים בתעשייה זו. (10 נקודות)
ב. הסבר שלוש השפעות של השגשוג הכלכלי ביפן על החברה, במחצית השנייה של
המאה ה-20. (10 נקודות)

פרק שני

ענה על אחת מהשאלות 27-28. ($13\frac{1}{3}$ נקודות)

27. הסבר שתי סיבות להצטרפות יפן ל"מדינות ההסכמה" במלחמת העולם הראשונה.
הצג שני הישגים של יפן בתחום הכלכלי ובתחום הטריטוריאלי, בעקבות המלחמה
(הישג אחד בכל תחום).

28. מה היו המטרות של יפן בהתקפה על פרל הרבור (1941), ומה היו תוצאות התקפה זו?
על אילו שתי הנחות מוטעות התבססה יפן בהחלטה לתקוף את ארצות-הברית?

נושא 8 – סין המודרנית

אם בחרת בנושא זה, ענה על שתי שאלות:
על אחת מהשאלות 29-30 (פרק ראשון) ועל אחת מהשאלות 31-32 (פרק שני).

פרק ראשון

ענה על אחת מהשאלות 29-30. (20 נקודות)

29. "מרד הבוקסרים" (1900-1901)

א. הצג שלושה גורמים ל"מרד הבוקסרים", והסבר את עמדת הקיסרית טזה סי

("הקיסרית האלמנה") כלפי המורדים. (10 נקודות)

ב. עם דיכוי מרד הבוקסרים "המעצמות צעדו באון [במלוא הכוח] לקראת ביסוס

מעמדן הקולוניאלי והפקת מלוא התועלת הכלכלית והפוליטית...".

(א' ש', ממלחמת האופיום עד יורשי מאו, עמ' 50)

הסבר קביעה זו. בתשובתך כתוב על האירועים שסיימו את "מרד הבוקסרים" ועל

השפעותיהם. (10 נקודות)

30. סין בשנות ה-50 של המאה ה-20

א. "פריחתם של מאה פרחים" ו"הקפיצה הגדולה קדימה" היו שתי יוזמות שהוביל

מאו צה-טונג בסין הקומוניסטית בשנות ה-50.

מה היו הגורמים לכל אחת מהיוזמות, כיצד באה כל יוזמה לידי ביטוי, ומה היו

השפעותיה? (11 נקודות)

ב. מדוע החליטה סין להתערב במלחמת קוריאה (1950-1953), וכיצד השפיעה

מעורבותה במלחמה זו על מעמדה הבינ-לאומי? (9 נקודות)

פרק שני

ענה על אחת מהשאלות 31-32. (13 $\frac{1}{3}$ נקודות)

31. מה היו ההבדלים בין הגישה של צ'אנג קאי-שק לגישה של מאו צה-טונג בנוגע למלחמה

נגד יפן, עד "תקרית סיאן" (דצמבר 1936)?

תאר את התקרית, והסבר את השפעותיה על המאבק נגד יפן.

32. הצג שלושה שינויים שחלו בסין בימיו של דנג סיאו-פינג בשלושה תחומים (שינוי אחד

בכל תחום), והסבר במה אחד משינויים אלה מהווה סטייה מדרכו של מאו צה-טונג.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך התרבות והספורט